מז: כהן גדול פרק שביעי נזיר

מרובה בגדים ומשוח שעבר. וה"ה דמלי למיקנט משוח ומשוח שעבר אי מרובה בגדים ומרובה בגדים שעבר אלא רבותא נקט דאפי' אותו שעבר משוח מרובה בגדים עדיף ממנו הכי גרס[1] מרובה בגדים ומשוח שעבר לכאורה משמע מרובה בגדים כגון שכבר נגנז שמן המשחה והיה כ"ג מרובה בגדים ומירע בו קרי ומינו אחר תחתיו ומשמיהו ועבר יום הכפורים ושוב הרמשון שהוא מרובה בגדים אחר לעבודתו והשתא יש לפנינו מרובה בגדים ומשוח שעבר ואי אפשר לומר כן דאיך נעשה זה שמשמו השני ולא משמו הראשון אלא יש לפרש כגון שיש כאן כ"ג משוח (שעבר) ומירע בו קרי ומשמו אחר תחתיו ועבד יה"כ אחר ושוב המשוח הראשון חזר לעבודתו ועבד כמה שנים אחרי כן ומשוח השני עבר עבודתו[2] וכן כך וכן כך נגנז שמן המשחה וזה המשוח ראשון שחזר לעבודתו גלה עם יכניה ומינו אחר תחתיו מרובה בגדים אבל משוח שעבר אינו מתמנה תחתיו כל ימי חייו של הראשון אף כי יצא בגולה משוח אינה ולהכי ליכא למימר דמת המשוח דא"כ משוח שעבר יתמנה תחתיו אלא גלה ומינו מרובה בגדים תחתיו והשתא המשוח שעבר קודם למרובה בגדים בזמן שעדיין היה שמן המשחה והשתא שניהם המרובה בגדים והמשוח שעבר מרובה בגדים עדיף שעבד עבודה[3] שראוי לעבודה ואילו משוח שעבר לאו בר עבודה הוא כדאמרינן פרק קמא דיומא (דף יב:) דלכהן גדול אינו ראוי משוח אינה ולא לכהן הדיוט דמעלין בקדש ולא מורידין כשמעתתא דר' יוסי דאמר אינו ראוי לא לכ"ג ולא לכהן הדיוט:

עבר מחמת קרויו ועבר מחמת מומו. כין מוס קנוע בין מוס עוכר מחמת קרויו עדיף דחזי לעבודה למחר וממחמת מומו לא [עדיף] עד שיתרפא מומו: **משוח** מלחמה וסגן הי מינייהו עדיף. כלומר כל הני פסיטא לי והא מיבעיא לי: משוח מלחמה עדיף דחזי למלחמה. שנתמנה לכך ללאת עם העם למלחמה ותלו ביה רבים: אי דלמא סגן עדיף דהא חזי לעבודה פירוש ביום הכפורים שנתמנה לכך שאם ירצה קרי בכ"ג שיכנס הוא תחתיו ונקרא[4] סגן נמצא כי עיקר מינויו לשמש בעבודה ועיקר מינוי משוח מלחמה למלחמה:

ת"ש דתניא אין בין משוח לסגן אלא שאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצות יטמא משוח מלחמה. וקשה דטובא איכא כייליתא בשילהי נא לו (יומא עב:) בנגדים שכ"ג משמש משוח מלחמה משמש (משמע) וסגן עובד בבגדים כמו הדיוט כמו שעובד ביה"כ נמי תמת כ"ג ותו כל החמשה דברים האמורים בפרשה לא פורע ולא פורם מלוה על הכתולה ואסור באלמנה לחינו[5] נוהגין בסגן ונוהגין במשוח מלחמה כדמרבינן בפרק בתולת דהוריות (דף יב:) מקראי ואומר הרמ"ר דודאי טובא מילי איכא דמשוח מלחמה חמור מסגן ותנא קולי קולי קתני דאין קולא שנוהגת במשוח מלחמה שלא תנהוג בסגן [אלא] הך שיטתא משוח מלחמה ולא יטמא סגן ובכמי נמי אמרינן פרק מקום שנהגו (פסחים נה.) תנא קולי קולי קתני: **והתניא** משוח מלחמה קודם לסגן דאם[6] נפל גל על שניהם ומכל מקום פריך דאי סגן עדיף לענין טומאה הוה לן לפקח את הגל תחלה על הסגן ומשני מר זוטרא דודאי לענין להחיותו לפקח עליו את הגל משוח מלחמה עדיף דתלו ביה רבים ולענין טומאה סגן עדיף דנתמנה לעבודה ומיהו גם בהוריות מוקי לה הש"ס לענין להחיותו כי הכא משמע דבברייתא לא נסמית בהדיא הך לענין להחיותו[8]: **למה** תקנו סגן לכ"ג. ובפרק טרף בקלפי (יומא לט.) גרסינן למה סגן מימינו פי' לימינו: **עד כאן לא פליגי אלא בב"ג ונזיר כי אזלי בהרי הדרי אבל חד חד** לחוריה כני איטמוי אינון. פי' למת מצוה מכלון מוכח שאין לגרום במשנתנו כפי' ומיטמאין למת מצוה כרשא דא"כ למה לו לדקדק בפלוגתייהו ישאל על המשנה להדיא מנלן: **מנא** הני מילי. דלכהן ונזיר מיטמא למת מצוה: דתנו רבנן על כל נפשות מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא. בכ"ג כתיב בפרשת אמור: **אי** ברחוקים ק"ו מחדיוט ומה בהן הדיוט שמיטמא לקרובים. כדכתיב קרא אינו מיטמא לרחוקים כ"ג שאינו מיטמא לקרובים כדכתיב לאביו ולאמו לא יטמא אינו דין שלא יטמא לרחוקים אלא ע"כ קרא דעל כל נפשות מת לא יבא בקרובים הכתוב מדבר ואיתיר לאביו למידלג לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה ופ"ת היכי מייתר לאביו והא ק"ו אין שייך לומר אם לא שנאמר הכתוב לאביו שכך מסיים הדין כ"ג שאינו מיטמא לקרובים ומנלן הא אם לא נכתב לאביו וי"ל דק"ו דקאמר לאו דוקא ואינו אלא לרוחקא דמילתא דאילו היה אומר כן על כרחין דקרא על כל נפשות מת לא יבא בקרובים דאי על רחוקים נא להזהיר הרי הוא מוחזר ועומד משהיה כהן הדיוט שהחזר על הרחוקים דאמרו משנעשה כהן גדול פקעה קדושת כהן הדיוט וקדושתו להיכא אחלא אלא על כרחין על הקרובים נא להזהירו דכהן הדיוט שרי כהן אייתר לו לאביו ולאמו לדרשא לומר לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה:

ולאמו

ומרובה בגדים [8]משוח בשמן המשחה עדיף [9]דאילו משוח בשמן המשחה מביא פר הבא על כל המצות ואילו מרובה בגדים אין מביא משוח שעבר ומרובה בגדים [1]מרובה בגדים עדיף דמרובה בגדים עביד עבודה [2]ואילו משוח שעבר לאו בר עבודה הוא עבר מחמת קרויו ועבר מחמת מומו [3]עבר מחמת קרויו עדיף דאילו האי חזי לעבודה למחר ואילו עבר מחמת מומו לא חזי לעבודה [4]איבעיא להו משוח מלחמה וסגן הי מינייהו עדיף משוח מלחמה עדיף דחזי למלחמה או דלמא סגן עדיף דחזי לעבודה ת"ש דתניא [5]אין בין משוח מלחמה לסגן אלא שאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה [6]יטמא משוח מלחמה ואל יטמא הסגן והתני [7]משוח מלחמה קודם לסגן אמר מר זוטרא [8]לענין החיותו משוח מלחמה עדיף מאי טעמ' דתלו ביה רבים ולענין טומאה סגן עדיף דתניא [9]רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר למה תקנו סגן לכהן גדול שאם אירע בו פסול הרי נכנס ומשמש תחתיו עד כאן לא פליגי אלא בכהן גדול ונזיר כי קא אזלי בהרי הדדי אבל חד חד לחודיה בר איטמויי אינון מנא הני מילי דת"ר [1]על כל נפשות מת לא יבא במה הכתוב מדבר אי ברחוקים קל וחומר הוא ומה כהן הדיוט שהוא מיטמא לקרובים אינו מיטמא לרחוקים כהן גדול שאינו מיטמא לקרובים אינו דין שאינו מיטמא לרחוקים אלא בקרובים הכתוב מדבר ולאביו הוא דאינו מיטמא הא מיטמא הוא למת מצוה

ולאמו

[10]**ולאמו.** אלמר כהן מיטמא הוא למת מצוה: [11]**משוח בשמן המשחה ומרובה בגדים.** כלומר והא פסיטא לן דכ"ג שנמשח בשמן המשחה קודם שנגנז נגנזת המן ומקלו של [אהרן] ושמן המשחה בימי יאשיהו[12] וכהן גדול שלא נמשח בשמן המשחה שעומד בכהונתו לאחר שנגנז שמן המשחה אפילו בבית ראשון ואין בינו לבין כהן הדיוט אלא שהוא מרובה בגדים שמשמש בח' בגדים בבגדי לבן ובגדי זהב וכהן הדיוט אינו משמש אלא בד' הא נמי פסיטא אאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה דמיטמא מרובה בגדים [13]ולא יטמא משוח בשמן המשחה דאיהו עדיף שכן מביא פר העלם על כל המצות כמו לבור ולאמתן אבל מרובה בגדים אינו [14] דינו אלא כיחיד: **ומשוח שעבר.** כלומר קודם שנגנז שמן המשחה ואירע קרי בכ"ג ומינו אחר תחתיו ואחר כך כשנטהר כ"ג חזר לעבודתו ושני עובר לו: **ומשוח שעבר לאו בר עבודה הוא.** אלא אותו יה"כ [15] כדאמרי' בפ' יומא (דף יב:) דאשון חזר לעבודתו ושני אינו ראוי לא לכ"ג [16] ולא לכהן הדיוט משוח בקודש ולא מורידין: כהן משוח מלחמה לא חזי לעבודה דאי מיטמא מת מצוה הי מינייהו עדיף: **והכתיב מלחמה קודם לסגן.** דמשמע לכל דבר קודם לו דאיהו עדיף טפי בפ' הוריות[17] קאי: **דתלו ביה רבים.** דעביד מלחמה בשביל רבים: **עד כאן לא פליגי.** ר' אליעזר וכנגן אלא בכ"ג ונזיר דקאמרי דהדדי ואשכחו מת מצוה הי מינייהו ליטמא בריש אבל חד לחודיה כו': **על כל נפשות מת לא יבא.** לא בא אלא לקרובין דאי לרחוקים הרי כבר למדנו מהכן הדיוט והאיל ולא בא הכתוב [18] להזהיר על כל נפשות מת אלא משום קרובין מה ת"ל [19] לאביו לא בא אלא לומר לך לאביו אינו מיטמא

[20] הוריות יב. [21] ע"ש שיטיים רבים. [22] סס. [23] (יומא לט. ע"ש פוסק מב. ע"ש), [24] (הוריות יב.), [25] (דף יב.), [26] (שיין לדף מח.).

עין משפט נר מצוה

ד א מי' פ"ג מהל' מאכ"א הל' ט ופ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט:
ה ב מי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יד ופ"ט מהל' שגגות הל' י:
ו ג מי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט:
ז ד מי' פ"ה מהל' עבודת יום הכפורים הלכה ג:
ח ה מי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט:
ט ו מי' פ"ג מהל' מאכ"א הל' ט:
י ז ח מי' פ"ד מהל' כלי המקדש הל' יט ופ"ה מהל' מתנות עניים הל' יח:

פי' הרא"ש

מדמייתו רבנן ראיה לדבריהם ממה שאמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה:

סליק פרקא

מרובה בגדים. לאחר (שנגנז) שמן המשחה ולא יכלו לעשות אחר כדדריש פ"ק כריתות. שמן משחת קודש יהיה זה לי זה לא אחר ולא נמשחו כהנים אלא היה משמש בה' בגדים. ואמרינן פ"ק דמגילה דהכי מרובה בגדים כשר לכל עבודת כ"ג כמו כהן משוח ואין מיהם אלא פר הבא על כל המצות שמרובה בגדים ביא כשבה או שעירה מו שאר כל אדם. וכהן משוח מביא פר. ר"מ פ' בעבודת פר העלם דבר על צבור וכתי' בפר' ויקרא והכהן המשיח היה מקריב ותו. ואתא לפי' שמרובה בגדים לא יקריבנו. וליתא כת"כ מוכח דאף כהן דיוט מקריבו. הלכך אם יו שניהם מהלכין בדרך נמצאו מת מצוה יטמא מרובה בגדים ואל יטמא שוה. ר"ת היאך היו ב' הנים גדולים כאחד ר"מ אירע קרי בכ"ג שנמשח חר שנגנז שמן המשחה אינו מרובה בגדים לשמש תחתיו. ולא נהירא דא"כ יל"ל כדקאמר בסמוך שוה. עדיף דחזי לעבודה גרובה בגדים לא חזי עבודה לפי שהראשון יוצר לעבודתו. והשני אינו משמש כת' בגדים שום איכת כ"ג. ולא ב"ד בגדים דמעלין בקדש לא מורידין. ופי' הר' שה כגון שחלה כ"ג אי גלה ומינו אחר תחתיו וכיון ששימש ימים ים בהנה מסתמא אין נבירין אותו אף כששב ראשון או נתרפא דדוקא אירע קרי והשני אינו משמש אלא לפי שעה ראשון חוזר לעבודתו. מרובה בגדים ומשוח עבר כגון שאירע קרי ומינו אחר תחתיו דם שנגנז שמן המשחה ת כ"ג ומינו אחר תחתיו ה שלא מינו משוח שנבר אפשר שהאחר נתחכם ונתעלה אחר אר שמא על פי מלך מנוהו מינו שמצינו שהיו עושים מי בית שני שהיו מתמנים על פי המלך בתוספת דמים. משוח שעבר לאו

מסורת הש"ס

ה) נרתיה דל"ל ר"מ דלענין קבוצת פר יומנלם דבר של לבור מילי דמתיב וכו'. ב) ל"ל אפשר שהמשוח שעבר נחלה לו אירע בו מום ונתמנה אחר לו שמא וכו'.

תורה אור השלם

1. וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וְלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא: ויקרא כא יא

נוסחת הריב"ן

ה) יטמאה כשמן כו' ומא נמי פסיטא כי ומקלו של משה כו' שנמצא בכהונתו: ב) ולא יטמא: ג) אותו יום בלבד: ד) משוח מלחמה: ה) לאחיו להזהיר: ו) לאמ"ב לאביו:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה משוח בשמן יכו' אינו נידון אלא כיחיד:

הגהות התוספות

1. מיומא הכי גרים נמחק ול"ל הגה"ה. 2. ל"ל מעבודתו. 3. מיומא שעבד עבודה נמחק. 4. נדל"ל שעל זה נקרא סגן. 5. ל"ל ואינו מיטמא לקרובים דאינו כו'. 6. ל"ל אבל. 7. ל"ל אם. 8. ל"ל כהני הך לענין להחיותו, ועי' כ"ר.

מוסף רש"י

למה תקנו סגן לכהן גדול. לאיזה דבר הוא ממנוהו ומוכן, שאם אירע בו פסול כו'. אבל כל זמן אלא יפרע כי פסול אין הסגן עובד שום עבודה בעולם (יומא לח:) כעוד אלא אירע פסול לכהן גדול אין לסגן גדולה של כלום (סוטה מב.).

פי' הרא"ש (המשך)

בר עבודה הוא. דיינו כר' יוסי דתתם פסיק כוותיה. והוה מצי למימר מרובה בגדים ומרובה בגדים שעבר או משוח ומשוח שעבר אלא לרבותא נקט אעפ"י שזה משוח אפ"ה מרובה בגדים עדיף שראוי לעבודה. עבר מחמת קריו ועבר מחמת מומו. כגון שאירע בכ"ג מום ומינו אחר תחתיו ואירע בו קרי עבר מחמת קריו עדיף דחזי לעבודה למחר כשיטהר ואילו האי לא חזי לעבודה עד שיתרפא. וה"ה בשני כהנים הדיוטים א' בעל מום וא' בעל קרי. משוח מלחמה וסגן. מי אמרינן דמשוח מלחמה עדיף לפי שנמשח בשמן המשחה או דלמא סגן עדיף (שנתמנה) [דחזי לעבודה] והתניא משוח מלחמה קודם לסגן. פי' בתוספתא דהוריות מיתבייא. לענין להחיותו כגון לתקרים לו מזונות או לפקח עליו את הגל משוח מלחמה עדיף דתלו ביה רבים. כל ערך המלחמה נעשה על פיו. על

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com